

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

контексті ідеалів і цінностей, що формуються. Відтак говорять про саморефлексію як процес усвідомлення й оцінки всіх аспектів свого буття з позицій визначення його успішності й можливостей подальшого розвитку.

У сучасних науково-педагогічних студіях використовують поняття системної рефлексії (самодослідження, самооцінювання, самоконтроль), що виникає за наявності проблемно-конфліктної ситуації, в якій колишні стереотипи життєдіяльності не дають особистості змоги досягти позитивних результатів в умовах, що якісно змінилися [4; 5].

Література

1. Бех І. Д. Психологічні механізми сходження до особистості до духовних цінностей / І. Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 2011. – № 2. – С. 37–44.
2. Лефевр В. А. Рефлексія / В. А. Лефевр. – М.: Когито-Центр, 2003. – 496 с.
3. Маркова А. К. Психологія професіоналізму / А. К. Маркова. – М.: Знання, 1997. – 308 с.
4. Марусинець М. М. Професійна рефлексія майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика формування : монографія / М. М. Марусинець. – Умань.: ПП Жовтий О.О., 2012. – 419 с.
5. Савченко О. Новий етап розвитку шкільної освіти і підготовка майбутнього вчителя / Олександра Савченко // Шлях освіти. – 2003. – № 3. – С. 2–6.
6. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : в 5 т. / Василь Олексійович Сухомлинський. – К.: Рад. шк., 1977. – Т. 3. – 156 с.
7. Щедровицький Г. П. Мышление. Понимание. Рефлексия / Георгий Петрович Щедровицкий. – М.: Наследие ММК, 2005. – 800 с.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Нагрибельна І. А.

Херсонський державний університет, Україна

У процесі формування майбутнього фахівця протягом усього періоду навчання в університеті виняткове значення має самостійна робота студентів з вивчення будь-якої дисципліни навчального плану. Самостійна робота спрямована на опанування студентами нових знань, її правильна організація передбачає готовність до пошукової роботи, співвідноситься з творчими здібностями і формується в процесі активної інтелектуальної діяльності майбутніх учителів початкових класів. На думку А. Алексюка, самостійність у здобутті знань передбачає оволодіння складними вміннями і навичками бачити зміст та мету роботи, організувати власну самоосвіту, вміння по-новому підходити до вирішуваних питань [9, с. 43]. Це спонукає педагогів шукати шляхи ефективної організації самостійної роботи студентів. У їхній діяльності окреслилися певні підходи, що забезпечують вироблення в студентів психологічної настанови на систематичне розширення й поглиблення власних знань, формують у майбутніх учителів початкових класів уміння орієнтуватися в інформаційних потоках.

Відповідно до положень і вимог, висунутих у сучасних дидактичних та лінгводидактичних дослідженнях, в організації самостійної роботи ми визначили такі підходи як домінантні: особистісно зорієнтований; комунікативно-діяльнісний; компетент-нісний; дослідницький.

У процесі самостійної роботи майбутніх фахівців початкової школи важливим є особистісно зорієнтований підхід до навчання. Зупинимось на ньому детальніше. Сутнісними ознаками особистісно зорієнтованого підходу учені (А. Богуш, В. Загвязинський, І. Зимня, О. Копусь, М. Пентилюкта ін.) визначають гуманну суб'єкт-суб'єктну співпрацю всіх учасників освітнього процесу; діагностично-стимулювальний спосіб організації навчального пізнання; діяльнісно-комунікативна активність студентів; проектування викладачем, а згодом і студентами індивідуальних досягнень в усіх видах пізнавальної діяльності.

Перспективним вважаємо твердження І. Беха, що особистісно зорієнтований підхід у навчанні повністю асимілюється із суб'єктно-діялісним, компетентнісним, синергетичним, комунікативно-діялісним підходами, виразно виявляється в кожному з них, ґрунтуючись на механізмах свідомості й самосвідомості, сприяє формуванню ціннісних орієнтирів у різних видах діяльності [55, с. 199]. З огляду на це послуговуємось дефініцією «особистісно зорієнтований підхід».

Як бачимо, у самій назві підходу закладено особистісний аспект, що передбачає в процесі навчання максимально враховуватися особистісні якості студентів. Шляхом реалізації цього підходу є завдання для самостійної роботи студентів, сам характер відносин студентів і викладача. Адресовані студентів рекомендації, зауваження, запитання в контексті особистісно-діялісного підходу стимулює їхню особистісну, інтелектуальну активність, підтримує й спрямовує їхню

навчальну діяльність без зайвого моралізаторства, фіксування помилок, хибних дій. На думку А. Маркової, таким чином здійснюється не лише врахування індивідуально-психологічних особливостей суб'єктів навчання, а й формування їхніх пізнавальних процесів, особистісних рис, діяльнісних характеристик тощо [323, с.19].

Отже, у процесі реалізації актуалізовані мають бути всі компоненти: когнітивний (пов'язаний зі знаннями й способами здобування їх), діяльнісний (пов'язаний із процесом набуття вмінь і навичок, досвіду застосування їх), мотиваційно-ціннісний (пов'язаний із мотивами й настановами), емоційний (пов'язаний із формуванням сприйняття світу). Особистісно зорієнтований підхід уможлиблює реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії кожного студента з урахуванням його здібностей.

Література

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підруч. [для студ., аспір. та молод. викл. вищ. навч. закл.] / Анатолій Миколайович Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 560 с.
2. Бех І. Д. Особистісноорієнтоване виховання / Іван Дмитрович Бех. – Інститут засобів навчання. – К.: Атіка, 1998. – 204 с.
3. Кларин М. В. Педагогическая технология в учебном процессе: Анализ зарубежного опыта. М. В. Кларин. – М.: Педагогика, 1989. – 187 с.
4. Маркова А. К. Психология профессионализма / Аэлита Капитоновна Маркова. – М.: Просвещение, 1996. – 308 с.
5. Нагрибельна І. А. Формування мовної особистості засобом самостійної роботи студентів під час навчання курсу «Сучасна українська мова з практикумом» / І. А. Нагрибельна // Педагогічні науки : зб. наук. пр. Бердянського державного педагогічного університету. – Бердянськ: БДПУ, 2013. – № 1. – С. 188-193.

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «МОДЕЛЮВАННЯ УРОКУ» В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Нестеренко М. М.

Бердянський державний педагогічний університет, Україна

Компетентнісна парадигма вищої педагогічної освіти, яка превалює сьогодні в суспільстві, вимагає осучаснення підходів до розуміння сутності процесу створення вчителем уроку (як його провідної складової професійної діяльності), а саме усвідомлення цього процесу як моделювання, та, відповідно до цього, удосконалення фахової підготовки бакалаврів з початкової освіти.

Філософське та загальнопедагогічне значення процесу моделювання обґрунтовано О. Дахіним, Л. Калапушою, В. Моляко, А. Семеновою, В. Штоффом, Г. Щедровицьким, Л. Фрідманом, І. Фроловим, В. Ясвіним. Застосування цього методу в організації навчання студентів педагогічних ВНЗ висвітлено в працях О. Березюк, О. Власенко, Ю. Кулюткіна, М. Левшина, Г. Сухобської та ін. Ідентичний напрям досліджень у сфері професійної підготовки вчителя початкової школи представлений роботами Н. Бахмат, Т. Водолазської, Л. Красюк, О. Троценко, У. Щербей. Удосконаленню дидактико-методичної складової системи професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до створення уроку становлять дисертаційні роботи Н. Воскресенської, П. Гусака, Л. Коваль, О. Коханко, Н. Максименко, І. Шапошнікової та інших учених.

Ми маємо на меті визначити зміст поняття «моделювання уроку» та структуру цього процесу.

З філософської точки зору А. Семенової, моделювання виступає засобом передбачення та дослідження будь-яких явищ, процесів або систем шляхом побудови та вивчення їх моделей або уточнення їх характеристик, оскільки це репрезентує чіткий зв'язок елементів, і формують уявлення про те, як ефективно змінити педагогічну реальність [3, с. 25].

Застосування методу моделювання, зазначає Л. Красюк, створює умови, максимально наближені до реальних, що в подальшому полегшує адаптацію майбутніх учителів початкової школи до справжньої професійної діяльності, дає можливість перетворити теоретичні знання, здобуті студентами, та ефективно використовувати їх для розв'язання практичних завдань [2].

Ефективність процесу моделювання в системі професійної підготовки педагогів початкової школи забезпечується наступним: по-перше, процесуально підкріплюється засвоєна теорія і методика, шляхом імітації реальних умов продуктивної взаємодії учасників навчального процесу; по-друге, можливість вільного вибору оптимальної технології навчання молодших школярів, дозволяє студентам поступово формувати особистий стиль педагогічної діяльності.

При цьому, урок розуміється як завжди змодельований результат ще не здійсненого плану, що спочатку знаходиться в полі діяльності педагога, а потім обов'язково має бути переведений у поле діяльності учнів, зазначає Л. Коваль [1].